

**V. EVALUAČNÁ SPRÁVA NÁRODNÉHO PROJEKTU
EDUKAČNÝ PROCES VYUČOVANIA SLOVENSKEHO
JAZYKA
A SLOVENSKEJ LITERATÚRY V ŠKOLÁCH
S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM**

2020

Vypracoval: kolektív riešiteľov národného projektu

Úvod

Národný projekt „Edukačný proces vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským“ prebieha od 1.1.2016 do 31.12.2021. Riešiteľmi projektu sú Metodicko-pedagogické centrum, Štátny pedagogický ústav, Štátna školská inšpekcia a Národný ústav certifikovaných meraní a vybrané základné školy s vyučovacím jazykom maďarským.

Cieľom projektu je zvýšenie kvality edukačného procesu vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s VJM, východiskovou stratégiou vyučovania vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra v ZŠ a SŠ s VJM by malo byť komunikatívne vyučovanie, komunikatívny prístup k tvorbe koncepcie a stratégie vyučovania.

Projekt vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách zahŕňa:

- ✓ vytvorenie metodiky vzdelávacieho programu vrátane inovatívnych metód a foriem vyučovania
- ✓ vytvorenie podporných materiálov na realizáciu vzdelávacieho programu (metodické a učebné materiály a didaktické pomôcky)
- ✓ realizácia aktuálnych a tvorba nových vzdelávacích programov kontinuálneho vzdelávania
- ✓ poradenstvo a podpora školám pri zavádzaní inovovaného ŠVP

Riešitelia národného projektu:

MPC – hlavný koordinátor: metodická podpora, kontinuálne vzdelávanie, poradenstvo počas celého projektu

ŠPÚ: tvorba metodiky; sledovanie účinnosti inovovaného ŠVP – každoročne

ŠŠI: kontrola úrovne vyučovania – každoročne

NÚCEM: kontrola úrovne kompetencií žiaka – na vstupe a výstupe

3 základné školy s vyučovacím jazykom maďarským:

ZŠ Bélu Bartóka s VJM, Bratislavská 622/38, Veľký Meder

Základná škola Józsefa Kovátsa s VJM, Hlavná č. 889, Bátorove Kosihy

Základná škola Mátyása Korvína s VJM, Rybárska 2, Šamorín

OBSAH

1) METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM.....	3
2) NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH MERANÍ VZDELÁVANIA.....	7
3) ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA	9
4) ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV	9
5) ZÁKLADNÁ ŠKOLA BÉLU BARTÓKA S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM, VEĽKÝ MEĎER	14
6) ZÁKLADNÁ ŠKOLA MÁTYÁSA KORVÍNA S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM, ŠAMORÍN	17
7) ZÁKLADNÁ ŠKOLA JÓZSEFA KOVÁTSA S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM, BÁTOROVE KOSIHY	19

1) METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Zamestnanci Metodicko – pedagogického centra (MPC), v rámci národného projektu „Edukačný proces vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským“, riešili v roku 2020 nasledovné úlohy:

- A) vzdelávanie pedagógov zamerané na skvalitňovanie edukačného procesu v predmete SJSJL,
- B) poradenské a konzultačné aktivity zamerané na implementáciu metodických listov (ML) do vyučovania SJSJL,
- C) sledovanie efektivity realizácie metodického modelu vyučovania SJSJL vo vybraných školách,
- D) koordinovanie hlavných aktivít projektu.

- A) Rozvoj profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov (PZ), zameraný na zvyšovanie kvality výchovno – vzdelávacieho procesu, bol zabezpečený realizáciou vzdelávania z aktuálnej ponuky MPC. V roku 2020 zamestnanci MPC, ktorí sú zainteresovaní do projektu, realizovali nasledovné vzdelávania:

„Posilňovanie komunikačných kompetencií vo vyučovaní slovenského jazyka pre učiteľov 1.stupňa základných škôl s VJM“

Forma realizácie: prezenčná
Druh podujatia: workshop
Termín: marec 2020

Absolvovaním uvedeného vzdelávacieho podujatia si pedagógovia posilnili komunikačné zručnosti, vymenili si skúsenosti a spoločne vyvodili efektívne postupy pre implementáciu komunikačných tém do vyučovania slovenského jazyka v školách s VJM.

„Obsah vzdelávania predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra pre 1.stupeň základných škôl s VJM počas mimoriadneho vzdelávania“

Forma realizácie: online
Druh podujatia: odborný seminár
Termín: máj 2020

Odborný seminár bol zameraný na objasnenie zredukovaného Štátneho vzdelávacieho programu predmetu Slovenský jazyk a slovenská literatúra, bol koncipovaný ako odborná pomoc pedagógom počas dištančného vzdelávania.

„Obsah vzdelávania predmetu slovenský jazyk a slovenská literatúra pre 2.stupeň základných škôl s VJM počas mimoriadneho vzdelávania“

Forma realizácie: online
Druh podujatia: odborný seminár
Termín: máj 2020

Odborný seminár bol zameraný na objasnenie zredukovaného Štátneho vzdelávacieho programu predmetu Slovenský jazyk a slovenská literatúra, bol koncipovaný ako odborná pomoc pedagógom počas dištančného vzdelávania.

„Inovatívne metódy vo vyučovaní slovenského jazyka a slovenskej literatúry“

Forma realizácie: prezenčná
Druh podujatia: odborný seminár
Termín: august 2020
Rozsah: 10 hodín

Absolvovaním uvedeného vzdelávacieho podujatia si pedagógovia osvojili a prakticky aplikovali rôzne inovatívne metódy vhodné pre rozvoj komunikačných, poznávacích a rečových schopností na hodinách predmetu SJSL.

„Praktická aplikácia vybraných metód a edukačných aktivít pri práci s literárnym textom na 2. stupni ZŠ“

Forma realizácie: online
Druh podujatia: odborný seminár
Termín: október 2020

Absolvovaním uvedeného vzdelávacieho podujatia si pedagógovia rozvíjali interpretačné zručnosti potrebné pri práci s literárnym textom, pracovali so žánrovo rôznorodými literárnymi textami vybranými metódami a spôsobmi pre zefektívnenie čítania s porozumením a kreativity žiakov.

„Posilňovanie komunikačných kompetencií vo vyučovaní slovenského jazyka pre učiteľov 1.stupňa ZŠ s VJM“

Forma realizácie: online
Druh podujatia: odborný seminár
Termín: november 2020

Cieľom odborného seminára bolo udržať a aktualizovať profesijné kompetencie učiteľov slovenského jazyka a slovenskej literatúry prostredníctvom inovatívnych vyučovacích metód na 1.stupni základných škôl.

„Postupy implementácie komunikačných tém do vyučovania slovenského jazyka na 2.stupni ZŠ s VJM“

Forma realizácie: online
Druh podujatia: workshop
Termín: november 2020

Absolvovaním uvedeného vzdelávacieho podujatia si pedagógovia posilnili komunikačné zručnosti, vymenili si skúsenosti a spoločne vyvodili efektívne postupy pre implementáciu komunikačných tém do vyučovania slovenského jazyka v školách s VJM.

Počas prechodu z prezenčnej výučby na dištančnú boli vytvorené krátke metodické inšpirácie ako učebná pomôcka, inšpirácia pedagógom, využitelná počas online vyučovania.

Názov: Veľkonočné prekvapenie Cieľová skupina: žiaci prvého stupňa ZŠ s VJM
Názov: Ako sa správne správať a stolovať Cieľová skupina: žiaci 4. ročníka prvého stupňa ZŠ
Názov: Poklady detskej izby Cieľová skupina: žiaci 1. ročníka prvého stupňa ZŠ s VJM
Názov: Čisté hračky Cieľová skupina: žiaci 4. ročníka prvého stupňa ZŠ s VJM
Názov: Ako skameneli ovce v Predných Medodoloch Cieľová skupina: žiaci 6.ročníka ZŠ s VJM
Názov: Ako zdravo žiť Cieľová skupina: žiaci 6.ročníka ZŠ s VJM
Názov: Včela Cieľová skupina: žiaci 5.ročníka ZŠ s VJM
Názov: Vzdelanie a práca Cieľová skupina: žiaci 9.ročníka ZŠ

B) Poradenské a konzultačné aktivity zamerané na implementáciu metodických listov do vyučovania SJS sa realizovali niekoľkými spôsobmi. V roku 2020 sa uskutočnili v ZŠ B. Bartóka vo Veľkom Mederi dva odborné workshopy pre učiteľov vybraných škôl / 24.2.2020 a 27.8.2020 /. Workshopy boli zamerané na analýzu uskutočnených vyučovacích hodín, na metodicko – odbornú pomoc pri implementovaní aktivít z metodických listov do edukačného procesu, tvorbu ukážok dobrej praxe a riešenie aktuálnych problémov.

Dňa 23.januára 2020 sa stretol riešiteľský tím projektu, zainteresované inštitúcie prezentovali evaluačné správy za uplynulý rok 2019. V máji prebehli dve online porady: 21.5.2020 porada koordinátora s riaditeľmi zainteresovaných škôl a 25.5.2020 porada koordinátora so zamestnancami MPC. Pracovné stretnutie koordinátora projektu so zástupcami ŠPU, NÚCEMU, ŠŠI, MŠVVaŠ sa uskutočnilo 20.5.2020.

Zamestnankyne MPC v Komárne okrem workshopov, podľa požiadaviek pedagógov zainteresovaných škôl, priebežne poskytovali odborné konzultácie v rôznych formách (mailová komunikácia, telefónny kontakt, osobná konzultácia).

- C) Sledovanie efektivity realizácie metodického modelu vyučovania SJSJL vo vybraných školách bolo v uplynulých rokoch vykonávané pravidelne v mesačných intervaloch. V šk. roku 2019/2020 zamestnankyne MPC monitorovali overovanie ML v prvom, druhom, treťom, piatom, šiestom, siedmom a ôsmom ročníku pilotných škôl. Vzhľadom na fakt, že z dôvodu pandemickej situácie od 12.marca 2020 do 30.júna 2020 školy vyučovali dištančne, v druhom polroku bolo monitorovanie vykonané len v mesiacoch január a február. V náväznosti na túto situáciu vydalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu odporúčanie pre všetky školy, aby mesiace september a október využili na utvrdzovanie, príp. dobratie učiva z predchádzajúceho školského roka. Z tohto dôvodu sa zainteresované strany na workshope konanom dňa 27.8.2020 dohodli, že v týchto mesiacoch sa monitorovanie v školách neuskutoční. Od 26. októbra 2020 do súčasnosti je opäť dištančná výučba pre 2.stupeň základných škôl.

Termíny návštev:

- ZŠ Józsefa Kovátsa s VJM, Bátorove Kosihy – 22.1.2020, 4.2.2020
- ZŠ Bélu Bartóka s VJM, Veľký Meder – 21.2020, 10.2.2020
- ZŠ Mátyása Korvina s VJM, Šamorín – 14.1.2020, 5.2.2020

Pri hodnotení jednotlivých škôl sa vychádzalo i z ukážok dobrej praxe, ktoré pedagógovia priebežne odovzdávajú, niektoré vyučovacie hodiny boli konzultované telefonicky. Pedagógovia vo väčšine využívali aktivity z metodických listov, či už v pôvodnej alebo modifikovanej podobe. Pozitívne hodnotíme tvorbu vlastnoručne vyrobených didaktických pomôcok, cvičení využívajúcich interaktívnu tabuľu, powerpoint, používanie internetových portálov i počas vyučovania online. Napriek uvedenému je obtiažné percentuálne vyjadriť niektoré javy sledované na vyučovacích hodinách (mieru zapojenia žiakov do vyučovacieho procesu, postoj žiakov k overovanej aktivite...).

- D) Koordinátor priebežne v roku 2020 sledoval priebeh a plnenie úloh vyplývajúcich z projektu, bola podaná žiadosť na prerozdelenie finančných prostriedkov z roku 2020 na rok 2021. V mesiaci október 2020 boli zakúpené IKT prostriedky dvom zainteresovaným školám pre ďalšie zefektívnenie vyučovacieho procesu i počas súčasnej pandemickej situácie.

2/ NÁRODNÝ ÚSTAV CERTIFIKOVANÝCH MERANÍ VZDELÁVANIA

V roku 2020 sa NÚCEM v rámci projektu zamerail na nasledovné činnosti:

ISCED 1 – recenzie a príprava výstupného testu pre žiakov 4. ročníka ZŠ s VJM, testovanie ktorého je naplánované na máj 2021.

Výstupný test pre žiakov 4 ročníka plne rešpektuje obsah vzdelávania a výkonový štandard deklarovaný v inovovanom Štátnom vzdelávacom programe pre primárne vzdelávanie – 1. stupeň základnej školy, vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia, Slovenský jazyk a slovenská literatúra.

Test je zostavený na základe analýz predpilotných testov v 4. a 5. ročníku ZŠ s VJM, správ zo štatistického spracovania a odporúčaní recenzentov.

Obsahuje 2 typy úloh (s výberom 1 správnej odpovede zo 4 možností; s tvorbou krátkej odpovede) s nasledovným zameraním a počtom úloh:

Test	Zameranie	Počet úloh	Spolu
Výstupný test ISCED 1	I. Počúvanie s porozumením	15	45
	II. Čítanie s porozumením	15	
	III. Slovná zásoba a písomný prejav	15	

ISCED 2 – tvorba, predpilotáž, recenzovanie a príprava výstupného testu pre žiakov 9. ročníka ZŠ s VJM, testovanie ktorého je naplánované na apríl 2021.

Vytvorené testové úlohy plne rešpektujú obsah vzdelávania a výkonový štandard deklarovaný v inovovanom Štátnom vzdelávacom programe pre 2. stupeň ZŠ, vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia, Slovenský jazyk a slovenská literatúra.

Z úloh vytvorených autorským tímom boli zostavené 2 na seba nadväzujúce časti pilotného testu a nahovorené 1 CD s nahrávkami na počúvanie s porozumením. Test obsahoval 2 typy úloh (s výberom 1 správnej odpovede zo 4 možností; s tvorbou krátkej odpovede) a mal nasledovné zameranie s takýmto počtom úloh:

Časť testu	Zameranie	Počet úloh	Spolu
I.	Počúvanie s porozumením	28 (4 nahrávky)	28
II.	Čítanie s porozumením	24 (4 ukážky)	50
	Jazyková a literárna komunikácia	26 (z toho 10 bez spoločného obsahu)	
spolu			78

I. časť testu, **Počúvanie s porozumením**, obsahovala 4 nahrávky – 2 súvislé texty a 2 rozhovory. Na každú nahrávku sa vzťahovalo 7 úloh, prostredníctvom ktorých boli

overované schopnosti žiakov porozumieť počutým informáciám, interpretovať a reprodukovať ústne texty.

II. časť obsahovala 4 ukážky a 10 voľných úloh bez spoločného obsahu. Úlohy zamerané na **čítanie s porozumením** sa viazali na jednu zo štyroch ukážok (2 umelecké texty a 2 vecné texty) a overovali na rôznych kognitívnych úrovniach schopnosti žiakov porozumieť, interpretovať a reprodukovať texty písomné.

Úlohy z **jazykovej a literárnej komunikácie** overovali rozsah osvojených jazykových a literárnych vedomostí a zručností žiakov.

Administrácia pilotných testov prebiehala na vybranej reprezentatívnej vzorke žiakov 1. ročníka stredných škôl s VJM v prvej polovici októbra 2020. Kvôli uzavretiu stredných škôl v dôsledku pandémie COVID-19 (Na základe rozhodnutia MŠVVaŠ SR bolo prerušené školské vyučovanie na stredných školách v SR – od 12. 10. 2020 až do odvolania prešli školy na dištančnú výučbu) však nebolo možné pilotovanie uskutočniť na celej vybratej vzorke a administrácia prebehla len v redukovanej forme. Z toho dôvodu boli následne posilnené recenzie pilotných testov.

Priemerná úspešnosť žiakov v pilotnom testovaní bola **56,3 % (stredne obtiažný test)**, s reliabilitou **0,946** môžeme test považovať za **vhodný** na použitie ako jedno z kritérií pri rozhodovaní.

Priemerná úspešnosť a reliabilita v rámci jednotlivých častí testu bola nasledovná:

Časť testu	Zameranie	Priemerná úspešnosť	Priemerná úspešnosť časti	Reliabilita časti
I.	Počúvanie s porozumením	66,8 %	66,8 %	0,868
II.	Čítanie s porozumením	62,8 %	50,4 %	0,919
	Jazyková a literárna komunikácia	40,6 %		

Na základe analýz predpilotných testov v 1. ročníku SŠ s VJM, správy zo štatistického spracovania a odporúčaní recenzentov bude vytvorený výstupný test s nasledovným zameraním a počtom úloh:

Test	Zameranie	Počet úloh	Spolu
Výstupný test	I. Počúvanie s porozumením	15	45
	II. Čítanie s porozumením	15	
ISCED 2	III. Jazyková a literárna komunikácia	15	

Správu vypracovala: PaedDr. Nina Kubačková
December 2020, Bratislava

3/ ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

Z dôvodu pandemickej situácie Štátna školská inšpekcia nevykonala v roku 2020 inšpekcie v zapojených školách. Inšpekcie sú plánované až v druhej polovici školského roka 2020/2021.

4/ ŠTÁTNY PEDAGOGICKÝ ÚSTAV

ÚVOD

Štátny pedagogický ústav (ďalej ŠPÚ) je spoluriešiteľom projektu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej MŠVVaŠ SR) *Edukačný proces vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským*, ktorý bol MŠVVaŠ SR schválený 27. 08. 2015 pod č. 2015-14697/33730:2-100A. Projekt sa realizuje tretí rok od roku 2016 a je predĺžený do 31. decembra 2021. Cieľom národného projektu je zvýšiť kvalitu vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským (ďalej VJM) a sledovať realizáciu platného Štátneho vzdelávacieho programu (ďalej ŠVP).

V roku 2020 sa na tvorbe dokumentov vyplývajúcich zo zadania projektu naďalej reálne podieľali traja výskumní a vývojoví zamestnanci ŠPÚ, PaedDr. Anita Halászová ako zodpovedná riešiteľka úloh ŠPÚ v rámci projektu, Mgr. Andrea Döményová a PaedDr. Gyöngyi Ledneczka, PhD.

Tvorby a úprave metodických materiálov, resp. spracovania pripomienok od učiteľov vyučujúcich slovenský jazyk a slovenskú literatúru v sledovaných školách sa zúčastnili traja externí pracovníci.

Úlohy Štátneho pedagogického ústavu v projekte

V roku 2020 v rámci projektu ŠPÚ zodpovedal za vypracovanie koncepcných dokumentov pre vyučovanie slovenského jazyka a slovenskej literatúry (ďalej SJSL) v školách s vyučovacím jazykom maďarským, participoval na tvorbe metodického modelu vyučovania SJSL na rozvoj komunikačných zručností a metodických listov k vyučovaniu SJSL pre jednotlivé ročníky a komunikačné témy. V rámci národného projektu sa ŠPÚ podieľal aj na vzdelávaní učiteľov vybraných škôl vyučujúcich SJSL na 1. a na 2. stupni základnej školy (ďalej ZŠ) k problematike vyučovania SJSL, k ŠVP a k tvorbe školského vzdelávacieho programu (ďalej ŠkVP).

V roku 2020 sa realizovali podľa harmonogramu workshopy, konzultácie a pracovné porady s externými spolupracovníkmi a so spoluriešiteľmi.

Koncepcia vyučovania SJSL v školách s VJM

Koncepcia vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským na roky 2018-2020 bola schválená Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej MŠVVaŠ SR) dňa 03. 12. 2018 pod číslom 2018/9294:1-12AA.

Dodatkom č. 2020/12868:2-C1620 zo dňa 17. 07. 2020 sa predĺžila platnosť **Koncepcie vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským** z dôvodu predĺženia národného projektu Edukačný proces vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským do 31. 12. 2021.

Koncepčný dokument je zverejnený na webovom sídle MŠVVaŠ SR a ŠPÚ (<http://www.statpedu.sk/files/sk/metodicky-portal/projekty/koncepcia-sjssl.pdf>) a bol zaradený do zoznamu platných koncepcií a stratégií v Sprievodcovi školským rokom 2020/2021 (časť Informačný servis – 2. kapitola 2.1 podkapitoly) vydaným MŠVVaŠ SR.

Metodické listy pre vyučovací predmet SJSL

V roku 2020 sa v súlade s harmonogramom pokračovalo v tvorbe vzorových dokumentov pre učiteľov vyučujúcich SJSL pre 9. ročník. Do augusta 2020 sa vypracovali vzorové ročné plány a metodické listy podľa zložiek vyučovacieho predmetu pre učiteľa vyučujúceho SJSL v 9. ročníku ZŠ s VJM, ktoré boli v tlačenej aj elektronickej podobe odovzdané školám 24. 08. 2020:

✓ vzorový ročný plán učiteľa vyučujúceho SJSL v 9. ročníku ZŠ s VJM – integrovaná zložka komunikácia a sloh a jazyková komunikácia (23 strán),

✓ vzorový ročný plán učiteľa vyučujúceho SJSL v 9. ročníku ZŠ s VJM – literárna komunikácia (12 strán).

Pre 9. ročník ZŠ s VJM bolo vypracovaných 16 metodických listov SJSL z integrovanej zložky komunikácia a sloh a jazyková komunikácia a 16 príloh (115 strán):

- Vzdelávanie a práca
  - Škola 1 (7 strán)
  - Škola 2 (8 strán)
  - Voľba povolania 1 (8 strán)
  - Voľba povolania 2 (13 strán)
- Rodina a spoločnosť
  - Rodina 1 (10 strán)
  - Rodina 2 (8 strán)
- Obchod a služby
  - Obchod a služby 1 (9 strán)
  - Obchod a služby 2 (11 strán)
- Voľný čas a záľuby
  - Voľný čas 1 (11 strán)
  - Voľný čas 2 (14 strán)
- Kultúra a umenie
  - Kultúra a umenie 1 (9 strán)
  - Kultúra a umenie 2 (9 strán)
- Veda a technika
  - Veda a technika 1 (8 strán)
  - Veda a technika 2 (8 strán)

- Naša vlasť
  - Naša vlasť 1 (8 strán)
  - Naša vlasť 2 (8 strán)

Pre 9. ročník ZŠ s VJM bolo vypracovaných 20 metodických listov SJSJ z literárnej komunikácie, kde každý metodický list obsahuje aj pracovný list:

- Daniel Hevier: Cudzia reč, Štefan Žáry: Ej, už sa na tej hore (13 strán)
- Klára Jarunková: Brat mlčanlivého vlka (12 strán)
- Daniel Hevier: Z poslednej lavice (11 strán)
- Boris Filan: Školský výlet (12 strán)
- Gabriela Futová – Roman Brat: Chlapci padli z višne, dievčatá z jahody, Príbeh podľa Herkula (11 strán)
- Gabriela Futová – Roman Brat: Chlapci padli z višne, dievčatá z jahody, Hrdinka (10 strán)
- Krátke útvary ľudovej slovesnosti – príslovia, porekadlá, hádanky, pranostiky (11 strán)
- J. C. Hronský: O troch prútoch (10 strán)
- Studňa na Devíne – povesť (11 strán)
- B. Filan – P. Hammel: Mladosť; M. Válek: Jesenná láska (13 strán)
- M. Rúfus: Rozprávočka veselá; Krátke útvary ľudovej slovesnosti (13 strán)
- Balady; Kačička divoká (9 strán)
- Bájky – J. Záborský: Tulipán a fialka; P. Petiška: Mravec a svrček (8 strán)
- S. Štepka: Jááánošíík (9 strán)
- O. Sliacky: Môj mladší brat (9 strán)
- Dušan Mitana: Víťazstvo (8 strán)
- Š. Moravčík: Pubertáci neexistujú (12 strán)
- M. Rúfus: Modlitba za starkú (8 strán)
- E. Gašparová: Fontána pre Zuzanu (11 strán)
- V. Šikula: Babenka, prečo plačete? (13 strán)

Vyučujúci boli opakovane vyzvaní, aby spoločne modifikované metodické listy posielali na MPC priebežne. Na základe dohody MPC malo zbierať a evidovať metodické materiály (modifikované metodické listy a príklady dobrej praxe) a následne ich poselať ŠPÚ.

V súčasnosti sa spracúvajú pripomienky učiteľov vyučujúcich SJSJ v sledovaných školách, upravujú vzorové ročné plány pre všetky ročníky ZŠ s VJM a metodické listy pre 1. stupeň základnej školy s VJM.

Sledovanie edukačného procesu na vyučovacích hodinách SJSJ vo vybraných základných školách s VJM

V školskom roku 2019/2020, v mesiacoch – február 2020, sa realizovalo sledovanie vyučovacieho procesu podľa harmonogramu.

14. 01. 2020 – ZŠ M. Korvína s VJM Šamorín

21. 01. 2020 – ZŠ B. Bartóka s VJM Veľký Meder

22. 01. 2020 – ZŠ J. Kovátsa s VJM Bátorove Kosihy
04. 02. 2020 – ZŠ J. Kovátsa s VJM Bátorove Kosihy
05. 02. 2020 – ZŠ M. Korvína s VJM Šamorín
10. 02. 2020 – ZŠ B. Bartóka s VJM Veľký Meder

Od marca 2020 do konca júna 2020 v zmysle pokynu hlavného koordinátora sa neuskutočnilo priame sledovanie vyučovacieho procesu z dôvodu pandémie koronavírusu COVID-19.

V zmysle zápisnice z workshopu 27. 8. 2020 sa mali realizovať hospitácie vyučovacích hodín až od druhej polovice novembra 2020 s tou zmenou, že kým na 2. stupni ZŠ mali naďalej uskutočňovať sledovania, v triedach 1. stupňa ZŠ sledovania sa plánovali vykonávať až v dvojmesačných intervaloch.

V školskom roku 2020/2021 sa malo realizovať sledovanie vyučovacieho procesu v 1., 2., 3. a 4. ročníku primárneho stupňa vzdelávania a v 5., 6., 7., 8. a 9. ročníku nižšieho stredného vzdelávania vybraných škôl v mesiacoch október a december 2020.

Z dôvodu 2. vlny pandémie koronavírusu COVID-19 ešte v školskom roku 2020/2021 nebolo realizované ani jedno sledovanie vyučovacieho procesu.

Výskumní a vývojoví zamestnanci ŠPÚ s vyučujúcimi konzultovali od marca do konca novembra podľa potreby telefonicky alebo on-line.

Metodický model vyučovania SJSJL

Metodický model vychádza z Koncepcie vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v základných školách s vyučovacím jazykom maďarským na roky 2018 – 2020 schválenej MŠVVaŠ SR.

V roku 2020 sa pokračovalo v tvorbe jednotlivých kapitol dokumentu. Finálna verzia metodického modelu bude vypracovaná v zmysle schváleného harmonogramu v závere projektu.

Vzdelávanie učiteľov vyučujúcich SJSJL na 1. a 2. stupni ZŠ

ŠPÚ sa v roku 2020 naďalej podieľal na priebežnom vzdelávaní učiteľov škôl zapojených do projektu. Poznamenávame, že sa odborných seminárov a workshopov zúčastňuje stále menej učiteľov vyučujúcich SJSJL na 1. a 2. stupni ZŠ zapojených do projektu a informácie z týchto podujatí sa nedostanú ku každému vyučujúcemu.

ŠPÚ v roku 2020 participoval na obsahovom a personálnom zabezpečení vzdelávacích podujatí. V roku 2020 sa uskutočnil len jeden workshop, 27. 08. 2020, ktorého sa mali zúčastniť učelia vyučujúci SJSJL v sledovaných ročníkoch:

✓ odborný workshop – 27. 08. 2019 – Predstavovanie metodických materiálov pre učiteľov vyučujúcich SJSJL v 9. ročníku ZŠ s VJM a zhrnutie skúseností z používania metodických materiálov v jednotlivých ročníkoch primárneho vzdelávania ZŠ s VJM – workshop s vyučujúcimi SJSJL na primárnom a na nižšom strednom stupni vybraných ZŠ s VJM. Konzultácia k pedagogickým dokumentom.

Počas 1. aj 2. vlny pandémie výskumní a vývojoví zamestnanci ŠPÚ s vyučujúcimi jednotlivých škôl konzultovali podľa potreby on-line alebo telefonicky.

Ďalšie aktivity ŠPÚ v rámci projektu

V roku 2020 okrem vyššie uvedených činností ŠPÚ spolupracoval s ďalšími riešiteľmi projektu. Priebežne prebiehali odborné konzultácie s NÚCEM k problematike výstupného testovania v 5. ročníku a výstupného testovania v 9. ročníku ZŠ a so Štátnou školskou inšpekciou k problematike sledovania vyučovacích hodín SJSJL.

ŠPÚ sa v rámci národného projektu podieľal v roku 2020 na obsahovom a personálnom zabezpečení nasledovných podujatí:

- ✓ 5. pracovné stretnutie riešiteľského tímu za prítomnosti zástupcov vybraných ZŠ – prezentácia úloh ŠPÚ – 23. 01. 2020, RP MPC Bratislava,
- ✓ 20. 05. 2020 on-line pracovná porada riešiteľského tímu,
- ✓ on-line pracovné stretnutie so zástupcami NÚCEM – konzultácia k problematike výstupných testovaní v rámci projektu – 20. 05. 2020,
- ✓ pracovné stretnutia a telefonické konzultácie so zástupcami NÚCEM – konzultácia k problematike prípravy predpilotov a výstupných testov.

ZÁVER

Štátny pedagogický ústav je od januára 2016 spoluriešiteľom projektu MŠVVaŠ SR Edukačný proces vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským, ktorý bol schválený pod č. 2015-14697/33730:2-100A dňa 27. 08. 2015.

V roku 2020 výskumní a vývojoví zamestnanci ŠPÚ postupovali v riešení úloh národného projektu podľa schváleného harmonogramu, podieľali sa na tvorbe metodického modelu vyučovania SJSJL na rozvoj komunikačných zručností i na tvorbe metodických listov k vyučovaniu SJSJL na všetky komunikačné témy pre jednotlivé ročníky.

V roku 2020 sa pokračovalo v tvorbe metodických materiálov; pre školy boli vytvorené a poskytnuté vzorové ročné plány a metodické listy pre 9. ročník ZŠ s VJM. V súčasnosti sa upravujú vzorové ročné plány a metodické listy pre ZŠ s VJM. K pedagogickým dokumentom, vzorovým ročným plánom a metodickým listom sa uskutočnili on-line konzultácie. V rámci úlohy ŠPÚ sa vo forme workshopov realizuje aj vzdelávanie učiteľov vybraných škôl vyučujúcich SJSJL na 1. a na 2. stupni ZŠ k problematike vyučovania SJSJL, k ŠVP a k tvorbe ŠkVP.

Po piatich rokoch realizácie národného projektu Edukačný proces vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským naďalej môže ŠPÚ konštatovať, že úlohy ŠPÚ, ako spoluriešiteľa, boli vo veľkej miere v roku 2020 realizované v súlade s harmonogramom činností v rámci národného projektu.

Bratislava 27. novembra 2020

Vypracovala: PaedDr. Anita Halászová

Podklady za oblasť tvorby ML zo SJSJL za 2. stupeň poskytla: Mgr. Andrea Döményová

5/ ZÁKLADNÁ ŠKOLA BÉLU BARTÓKA S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM, VEĽKÝ MEDER

Základná škola Bélu Bartóka s vyučovacím jazykom maďarským vo Veľkom Mederi je plnoorganizovaná základná škola. Zriaďovateľom je mesto Veľký Meder. Momentálne má 9 ročníkov, 29 tried, ktoré navštevuje 543 žiakov. Z nich prvý stupeň navštevuje 225 a druhý stupeň 298 žiakov. Povinnú školskú dochádzku osobitným spôsobom / mimo územia Slovenskej republiky / plní 27 žiakov. Z celkového počtu tried sú 2 špeciálne triedy pre žiakov s mentálnym postihnutím. Evidujeme 52 žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami, z nich je 32 začlenených v bežných triedach a 20 sa vzdeláva v špeciálnych triedach. Súčasťou školy je školský klub so 6 oddeleniami, ktoré navštevuje 167 žiakov. Pedagogický zbor našej školy je 45- členný. Vyučovanie SJSJL je zabezpečené kvalifikovanými pedagógmi. Na prvom stupni predmet vyučujú 14 učiteľia., ktoré majú požadované kvalifikačné predpoklady. Na druhom stupni predmet vyučujú 7 učiteľia. Z toho 5 učiteľiek spĺňa požadované kvalifikačné predpoklady, 2 učiteľky nespĺňajú / majú aprobáciu na vyučovanie 1. stupňa ZŠ /.

V školskom roku 2020/2021 máme zriadené 3 triedy 1. ročníka s celkovým počtom 49 žiakov, 3 triedy 2. ročníka s celkovým počtom 70 žiakov, 3 triedy 3. ročníka s celkovým počtom 54 žiakov, 3 triedy 4. ročníka s počtom 52 žiakov.

Na druhom stupni sú 3 triedy 5. ročníka s celkovým počtom 63 žiakov, 3 triedy 6. ročníka so 69 žiakmi, 3 triedy 7. ročníka s celkovým počtom 61 žiakov a 3 triedy 8.ročníka so 55 žiakmi a 3 triedy 9. ročníka s celkovým počtom 50 žiakov. Vyučovanie SJSJL väčšinou prebieha v skupinách. V 1. ročníku vzhľadom na menší počet žiakov sa žiaci učia v jednej skupine. V 2.ročníku vo všetkých triedach sú 2 skupiny. V 3. ročníku III. A trieda nie je rozdelená , v III. B a III. C triede sú rozdelení žiaci na 2 skupiny. V 4 ročníku zo žiakov IV. A a IV. C triedy sú vytvorené 3 skupiny. Vo IV. B triede je iba jedna skupina / vzhľadom na menší počet žiakov /.

V 5., 6. a 7. ročníku vo všetkých triedach sú dve skupiny. V 8. ročníku zo žiakov VIII. A a VIII. C triedy sú vytvorené 3 skupiny a VIII. B trieda nie je rozdelená na 2 skupiny. V 9. ročníku ani jedna trieda nie je rozdelená / vzhľadom na menší počet žiakov /.

Keďže ide o piaty ročník národného projektu, do práce sú zapojené všetky štyri ročníky prvého stupňa.

Na základe IŠVP v prvých troch ročníkoch prebieha začiatková etapa výučby SJSJL. Na hodinách sa využívajú rôzne aktivity, hry a formy práce na osvojenie si a utvrdzovanie komunikačných zručností a slovnej zásoby. V prvom ročníku sa pomocou didaktických hier a rôznych aktivít osvojuje základná slovná zásoba, učí sa reagovať na príkazy a pokyny. V druhom ročníku k tomu pribúda spoznávanie odlišných písmen, základov techniky čítania a písania v slovenskom jazyku. V treťom ročníku si už žiaci zdokonaľujú techniku čítania, pedagógovia sa zameriavajú aj na čítanie s porozumením, tvorbu otázok a odpovedí, samozrejme popri rozširovaní základnej slovnej zásoby.

Vo štvrtom ročníku sa začína pokračovacia etapa výučby SJSJL. Aktivity sú zamerané na skvalitnenie a automatizovanie komunikačných zručností. Cieľom je , aby žiaci vedeli prakticky využiť svoje znalosti v rôznych hovorových situáciách.

Napriek tomu, že rok 2020 začal obvyklým spôsobom, už v marci nastali zmeny zapríčinené pandemiou COVID-19. Výučba SJSJ narazila na neočakávané prekážky, a vzdelávanie prebiehalo dištančnou formou. Takýto spôsob výučby trval až do konca školského roka 2019/2020. Pedagógovia sa stretávali raz menšími, inokedy väčšími ťažkosťami. Museli dohliadať na podmienky domácej výučby žiakov, na technické vybavenie, či podporu rodičov. Volili si metódy a formy práce, ktoré boli najviac vyhovujúce pre všetkých zúčastnených. Pri práci postupovali prihliadajúc na odporúčania v metodických listoch.

Počas týchto mesiacov sa organizovali online hodiny cez rôzne aplikácie (ZOOM, Messenger), vyhotovovali sa pracovné listy, vzdelávacie videá, či online hry. Do týchto aktivít sa žiaci zapájali s veľkou radosťou, posielali naspäť riešenia domácich úloh. Spätná väzba bola zabezpečená práve online hodinami, na ktorých mali pedagógovia možnosť preskúšať vedomosti žiakov.

V tomto špeciálnom období sa dôraz kladol na rozvíjanie a udržanie úrovne už doposiaľ osvojených vedomostí a na precvičovanie slovnej zásoby:

- Prvý ročník: osvojenie si základnej slovnej zásoby v rámci komunikačných tém pomocou učebnice a obrázkov. Zameriavalo sa na jednoduché vetné modely – podmet so slovesno-menným prísudkom, alebo podmet so slovesným prísudkom.
- Druhý ročník: prehľbovanie slovnej zásoby, osvojovanie techniky čítania, písania v slovenskom jazyku.
- Tretí, štvrtý ročník: rozvíjanie slovnej zásoby, čítanie a počúvanie s porozumením.

Od septembra, t.j. od začiatku školského roka 2020/2021 vyučovanie prebieha prezenčnou formou. Prvý mesiac bol zameraný na opakovanie komunikačných tém prebratých v karanténe – počas dištančného vzdelávania. V druhom ročníku sa preberanie odlišných písmen posunul do druhej polovice októbra, keďže žiaci museli najprv dobrať písanie veľkých písmen na hodinách MJL.

Momentálne už práca prebieha v normálnom prúde na základe metodických listov.

Práca na vyučovaní v 5., 6., 7. 8. a 9. ročníku:

Na druhom stupni sa zvýšil počet skupinových prác. Okrem toho žiaci obľubujú rôzne slovné hry, či slovnú reťaz, pojmové mapy, zbieranie slov v rôznych témach. Na začiatku hodín učitelia využívajú rôzne vyčítanky, rečňovanky, básne, hádanky, piesne na navodenie príjemnej atmosféry. Situačné hry sú pre žiakov náročnejšie. Niektorým žiakom robí problém využívanie osvojenej slovnej zásoby. Problémy im robia koncovky, ale snahou každého učiteľa je odstránenie týchto bariér neustálym precvičovaním. Pri práci s textom učitelia využívajú aktivity uvedené v metodických listoch, ktoré vo veľkej miere modifikujú podľa zloženia skupiny. Na hodinách literatúry sú texty vybrané podľa schopností žiakov. Učitelia by prijali vydanie pracovných listov vo forme pracovného zošita. Podľa doterajších skúseností učiteľov sa zvyšuje rozvoj komunikačných schopností žiakov, aby sa odstránil ich nezáujem, aby sa zvýšila motivácia, no ich schopnosť písomných zručností (rýchlosť a správnosť) sa neustále znižuje. Od 26. októbra 2020 prebieha dištančná forma vzdelávania žiakov 2. stupňa našej školy v súlade s rozhodnutím Ministerstva školstva SR. Z toho dôvodu sa kladú veľké nároky na učiteľov na splnenie predpísaného učiva v daných ročníkoch. Z dôvodu zavedenia online vyučovania boli učitelia nútení metodické listy používať len sčasti (využitelné boli len tie úlohy, ktoré nie sú určené na prácu vo dvojiciach, či v skupinách a pod.) Pred nami stojí posledný rok projektu „Edukačný proces vyučovania SJSJ v školách s VJM“ – učitelia sa budú

naďalej snažiť vyberať aktivity z metodických listov, ktoré sú pre žiakov podnetné, motivujúce i zaujímavé; pomocou ktorých si lepšie osvoja slovenský jazyk. Nakoľko nevieme, dokedy bude trvať táto pandemická situácia, metodické listy sú pre potreby učiteľov v súčasnom období využiteľné len v obmedzenej miere. Hodnotenie 1) Základným cieľom projektu je vypracovanie metodického modelu pre pedagógov. 2) Učitelia SJSL pracujú s metodickými listami vypracovanými ŠPU (v 5., 6., 7., 8.a 9.ročníku) v obmedzenom rozsahu, nakoľko pracovné listy neposkytujú cvičenia využiteľné v tomto náročnom období (dištančná forma vzdelávania, online vyučovanie) 3) Implementácia: Škola pracuje na základe ŠVP, pričom rozsah učiva je prispôbená úrovni skupín a žiakov. 4) Spolupráca je na dobrej úrovni. Kvôli pandémie koronavírusu sa neuskutočňujú mesačné návštevy vyučovacích hodín, ale zasielajú sa „Ukážky dobrej praxe“ v predpísanom rozsahu s dodržaním určených termínov.

Cieľom projektu je vypracovanie metodického modelu, pomocou ktorého sa zvýši kvalita edukačného procesu vyučovania SJSL v školách s VJM. Model by sa zameriaval na komunikatívne vyučovanie, komunikačný prístup k tvorbe koncepcie a stratégie vyučovania.

Pedagógovia prvého stupňa pracujú na základe metodických listov vypracovaných Štátnym pedagogickým ústavom. V nich uvedené aktivity zaraďujú do vyučovacieho procesu. „Príklady dobrej praxe“ majú vypracovať aj tento rok. Tieto dokumenty obsahujú metodické spracovanie aktivít z metodických listov.

Pedagógovia druhého stupňa tiež pracujú s metodickými listami vypracovanými ŠPU, ale v obmedzenom rozsahu, nakoľko pracovné listy neposkytujú cvičenia využiteľné v tomto náročnom období / dištančná forma vzdelávania, online vyučovanie /.

27. augusta 2020 sa uskutočnil odborný seminár, na ktorom kolegyne mali možnosť konzultovať s pracovníčkami MPC a ŠPÚ. Odvtedy sa odborné semináre žiaľ kvôli pandémie COVID – 19 nemohli uskutočniť.

V roku 2020 sa pedagógovia s odborníčkami stretli raz vo februári a druhýkrát až koncom augusta. Konzultácie prebiehali online formou.

V novembri pedagógovia zapojení do projektu dostali notebooky HP 255 G7.

Práca vo výučbe SJSL vychádza z IŠVP. Metódy a formy práce sú zaradené do edukačného procesu tak, aby boli splnené v ňom stanovené výchovno-vzdelávacie ciele.

Spolupráca medzi pedagógmi a odborníčkami je na veľmi dobrej úrovni, v práci sú zosúladení. Kvôli pandémie koronavírusu sa neuskutočňujú mesačné návštevy vyučovacích hodín, ale zasielajú sa „Ukážky dobrej praxe“ v predpísanom rozsahu s dodržaním určených termínov.

6/ ZÁKLADNÁ ŠKOLA MÁTYÁSA KORVÍNA S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM, ŠAMORÍN

Základná škola Mátyása Korvína s vyučovacím jazykom maďarským v Šamoríne je plnoorganizovaná základná škola s právnou subjektivitou. Zriaďovateľom je mesto Šamorín. V školskom roku 2020/2021 školu navštevuje 520 žiakov v 23 triedach. Z celkového počtu žiakov evidujeme 20 žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, z nich 15 so zdravotným znevýhodnením a 5 zo sociálne znevýhodneného prostredia, ktorí sú začlenení do bežných tried. Súčasťou školy je školský klub detí s 8 skupinami, ktoré navštevuje 204 žiakov.

Vyučovanie SJSJL je zabezpečené kvalifikovanými pedagógmi. Do projektu je zapojených sedem učiteliek 1. stupňa a na 2. stupni s aprobáciou slovenský jazyk a literatúra štyri učiteľky. Vyučovanie slovenského jazyka a slovenskej literatúry na našej škole prebieha v skupinách. Jednotlivé skupiny - najmä v 1. ročníku - začiatkom školského roka neboli na rovnakej úrovni. Snažíme sa o to, aby žiaci na konci prvého ročníka dosiahli približne rovnakú komunikačnú úroveň.

Počet žiakov v školskom roku 2020/2021 v sledovaných ročníkoch:

1. ročník 72 – 3 triedy, 4 skupiny
2. ročník 59 – 3 triedy, 3 skupiny
3. ročník 50 – 2 triedy, 4 skupiny
4. ročník 57 – 3 triedy, 4 skupiny
5. ročník 61 – 3 triedy, 4 skupiny
6. ročník 51 – 2 triedy, 3 skupiny
7. ročník 65 – 3 triedy, 4 skupiny
8. ročník 54 – 2 triedy, 3 skupiny
9. ročník 51 – 2 triedy, 3 skupiny

Realizácia národného projektu paralelne prebehla prostredníctvom viacerých aktivít.

MPC – Regionálne pracovisko Nitra – Detašované pracovisko Komárno organizovalo dvojmesačne odborné semináre na podporu implementácie projektu v ZŠ Bélu Bartóka s VJM vo Veľkom Mederi.

Pravidelne, mesačne prebiehalo sledovanie efektivity realizácie metodických materiálov a metodických listov na vyučovacích hodinách SJSJL s pracovníkmi MPC a ŠPÚ.

Výučba SJSJL v 1- 9. ročníku prebieha podľa ŠkVP ZŠ M. Korvína s VJM a pomocou metodických listov vypracovaných pracovníkmi ŠPÚ.

Na pravidelných stretnutiach metodického združenia pre 1. stupeň a predmetovej komisie humanitných predmetov prebieha analýza a hodnotenie metodických listov. Členovia jednotlivých komisií špecifikovali nedostatky vo vedomostiach a zručnostiach žiakov, prijímali sa opatrenia na zlepšenie.

Hodnotenie aktivít

Odborníčky ŠPÚ a pracovníčky MPC pravidelne sledujú priebeh skvalitňovania vyučovacieho procesu a rozvíjanie komunikačných zručností žiakov. Učiteľky 1.-4. a 5-9. ročníka dôsledne využívajú aktivity, stratégie, metódy a učebné pomôcky navrhnuté

v metodických listoch, zároveň metodické listy dopĺňajú vlastnými námetmi, učebnými pomôckami a postrehmi. Všetky hospitované hodiny sú prekonzultované, analyzované a hodnotené, sleduje sa najmä výber inovatívnych metód.

Na jednotlivých odborných seminároch s odborníčkami ŠPÚ a MPC sú analyzované návrhy aktivít z metodických listov. Tu môžu učiteľky vyjadriť svoj názor a na základe skúseností diskutovať o navrhovaných aktivitách v metodických listoch, ako aj vymieňať si skúsenosti s ostatnými učiteľkami z vybraných škôl. Spolupráca medzi partnermi projektu je na dobrej úrovni.

Jedným z výstupov projektu sú ukážky dobrej praxe. Jedna z možností je videonahrávka implementovanej aktivity do edukačného procesu alebo metodické spracovanie vybranej aktivity v printovej podobe. Úlohou každého učiteľa zapojeného do projektu je predložiť za školský rok 2019/2020 v každej triede kde učí 5 alebo 10 aktivít - ukážok dobrej praxe v rámci každého ročníka, v ktorom vyučuje. O forme spracovania rozhoduje učiteľ na základe vlastného uváženia.

1. stupeň

Učiteľky prvého stupňa overovali aktivity z metodických listov a súčasne ich dopĺňali vlastnými námetmi. Na hodinách využívali individuálnu, skupinovú formu vyučovania, ako aj prácu vo dvojici. Do edukačného procesu sa implementovali aktivizujúce metódy, ktoré podnecovali žiakov k hravosti, tvorivosti, kreativitě.

Na dosiahnutie výchovno-vzdelávacích cieľov učitelia využívali vo veľkej miere učebné a didaktické pomôcky, ktoré dostali v rámci projektu, ale aj rôzne iné učebné pomôcky, ako napr. detské časopisy, učebné materiály zo slovenskej ZŠ, prispôsobené žiakom na školách s VJM, resp. iné pracovné knihy a pracovné zošity.

Vyučovanie SJSJ počas dištančného vzdelávania:

Počas dištančného vzdelávania sme učivo zadávali cez webovú stránku školy, resp. vyučovali prostredníctvom online vyučovacích hodín /ZOOM/. Metodické listy sme využívali podľa možnosti. Počas dištančného vyučovania sme kladli dôraz na rozvíjanie komunikačných schopností žiakov v slovenskom jazyku. Žiaci čítali nahlas aj individuálne cez rôzne aplikácie. Spätná väzba na prvom stupni bola dobrá.

2. stupeň

Pri výučbe SJSJ na 2. stupni uplatňujeme diferencovaný prístup s ohľadom na individuálne osobitosti žiakov. Na prvom mieste je aj naďalej aktivizovanie žiakov a rozvíjanie ich komunikačných schopností.

Na začiatku každej vyučovacej hodiny sme použili úvodné motivačné aktivity (básne, riekanky, piesne, jazykové hry a pod.), aby sa žiaci naladili na vyučovaciu hodinu. Počas vyučovania sme využívali možnosti skupinovej práce a práce vo dvojici, aby sme žiakov učili k samostatnej práci bez pomoci učiteľa, a taktiež k spolupráci so spolužiakmi na rôznych úrovniach. Žiaci samostatne pracovali aj s učebnicou, s pracovným zošitom, či s inými didaktickými pomôckami. Snažili sme sa eliminovať prvky frontálneho vyučovania, aby žiaci mali možnosť uplatniť sa na vyučovacej hodine. Na vyučovacích hodinách sme sa snažili prehĺbiť vedomosti žiakov opakovaním učiva z predchádzajúcich hodín a ročníkov. Žiaci pravidelne používali prekladové slovníky a internetové slovníky pri riešení úloh.

Vo vyučovaní SJSJ sme dbali na to, aby na každej vyučovacej hodine boli prítomné všetky štyri zručnosti jazykovej komunikácie, t.j. počúvanie, hovorenie, čítanie a písanie. Pri počúvaní s porozumením sme využili CD k učebnici. Žiakov sme viedli k samostatnosti a upozornili sme

ich na dôležitosť globálneho porozumenia. Povzbudzovali sme ich, aby sa sústredili na podstatu vypočutého alebo prečítaného textu a prácu s ním. Pri čítaní s porozumením sme naďalej dávali pozor na správnu výslovnosť a intonáciu a snažili sme sa poukázať na rozdiely medzi slovenskou a maďarskou výslovnosťou. Po čítaní súvislých textov žiaci hľadali kľúčové slová, na základe ktorých zostavili osnovu prečítaného textu. Táto aktivita v 5. ročníku prebiehala pomocou učiteľa, ale vo vyšších ročníkoch už samostatne. Na hodinách SJSL sme nezabudli ani na reprodukciu prečítaného alebo vypočutého textu pomocou osnovy, pojmovej mapy alebo jazykovej hry. Písanie sme precvičovali pomocou úloh z učebnice a interaktívnej tabule. Dôraz sme kládli aj na to, aby žiaci komunikovali celými vetami, či už pri rozprávaní, alebo pri didaktických hrách a riešení úloh. Na konci každej vyučovacej hodiny sme zhrnuli prebraté učivo a žiaci samostatne vyhodnotili svoje výkony na danej hodine a mali možnosť vyjadriť sa k učivu a vyučovacej hodine. Pri ústnych, ale aj písomných odpovediach žiaci objektívne vyhodnotili svoju vlastnú prácu, ale aj prácu svojich spolužiakov aj s odôvodnením, čím učiteľ vytvoril väčšiu zodpovednosť u žiakov za vlastný proces vzdelávania. Na hodinách slovenského jazyka a slovenskej literatúry v 5., 6., 7. a 8. ročníku boli uplatnené aktivity z metodických listov.

7/ ZÁKLADNÁ ŠKOLA JÓZSEFA KOVÁTSA S VYUČOVACÍM JAZYKOM MAĎARSKÝM, BÁTOROVE KOSIHY

Naša ZŠ je zapojená do dlhodobého projektu „Edukačný proces vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry v školách s vyučovacím jazykom maďarským“, cieľom projektu je zvýšiť kvalitu edukačného procesu vyučovania slovenského jazyka a dosiahnuť, aby žiaci po skončení druhého stupňa ZŠ vyjadrovali svoje myšlienky ústne a písomne po slovensky samostatne, bez väčších ťažkostí na úrovni primeranej veku. V dôsledku projektu naša škola má nasledovné ciele: zvýšenie kvality vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry, zlepšenie komunikačných schopností žiakov v slovenskom jazyku, aktívna podpora žiakových postojov k predmetu, k jazyku a kultúre, kladná spätná väzba zo strany žiakov a pedagógov, získať spokojnosť rodičov s úrovňou ovládania slovenského jazyka a literatúry ich detí, zvýšenie profesijných kompetencií pedagogických zamestnancov a inovovanie materiálno-technologického vybavenia školy.

Hodnotenie aktivít: Aktivity sú zamerané na rozvíjanie komunikačných zručností, jazykových prejavov, čitateľskej gramotnosti a na upevnenie vedomostí.

Metodické listy pre vyučovací predmet SJSL: tieto ML sa začali tvoriť od februára 2016 ako vzorové dokumenty pre učiteľov vyučujúcich SJSL podľa ročníkov a komunikačných tém. Tieto vzorové metodické listy zo slovenského jazyka a slovenskej literatúry pre žiakov základnej školy s VJM obsahujú námety na aktivity, stratégiu a vyučovaciu techniku, ktorú využívajú pedagógovia zapojení do projektu. Metodické listy využívajú učitelia na každej vyučovacej hodine.

Úlohy MPC Komárno v projekte: Každý mesiac pracovníci MPC Komárno vykonávajú návštevy a kontrolujú či učitelia využívajú aktivity z metodických listov, ale i vlastné námety, ktoré priebežne dopĺňajú do metodických listov. Po každej sledovanej vyučovacej hodine sa uskutočnila verbálna analýza vyučovacej hodiny medzi pedagógom a zodpovedným zamestnancom MPC.

Úlohy Štátneho pedagogického ústavu v projekte: V rámci projektu ŠPÚ zodpovedá za analýzu vyučovania slovenského jazyka a slovenskej literatúry vo vybraných školách, za prieskum na zistenie súčasného stavu implementácie iŠVP a za vypracovanie i uplatnenie koncepcie vyučovania SJSJL v školách s VJM, podieľajú sa na tvorbe metodického modelu vyučovania SJSJL na rozvoj komunikačných zručností a na príprave metodických listov k vyučovaniu SJSJL pre jednotlivé ročníky a komunikačné témy. ŠPÚ sa podieľa na priebežnom vzdelávaní učiteľov škôl zapojených do projektu, podieľali sa na workshopoch, kde sa uskutočnila aj analýza jednotlivých vyučovacích hodín, ktoré sledovali pracovníci z ŠPÚ. Zamestnankyne ŠPÚ vykonávali návštevy v základných školách každý mesiac.

Štátna školská inšpekcia v projekte: Pre potreby ŠŠI boli vypracované špecifické kritériá pozorovania vyučovacích hodín vrátane popisu špecifických vyučovacích metód a techník. Sledované vyučovacie hodiny bude vyhodnocovať a analyzovať vo svojej správe ŠŠI.

Ďalšie stretnutia: Vykonávali sa odborné semináre (workshopy), ktoré sa zameriavali na výmenu názorov, na spätnú väzbu, konzultácie s pracovníkmi z ŠPÚ a z MPC. Spolupráca medzi partnermi projektu bola na veľmi dobrej úrovni.

Ďalšie aktivity v rámci projektu:

1. Podklady k vyučovacím jednotkám, na ktorých zamestnanci ŠPÚ a MPC v mesačných intervaloch sledovali implementáciu metodických listov a inovovaného ŠVP do edukácie učiteľa posielali na e-mailové adresy vždy v dohodnutom termíne.

2. Učitelia zapojení do projektu odovzdávali tzv. Príklady dobrej praxe, kde úlohou každého učiteľa SJSJL bolo predložiť za daný školský rok 10 ukážok dobrej praxe /metodické spracovanie v printovej podobe alebo videonahrávka/ v rámci každého ročníka, v ktorom vyučuje. O forme spracovania rozhodoval pedagóg na základe vlastného uváženia. Predložené výstupy boli prediskutované na workshope. Na Ukážky dobrej praxe je vypracovaný formulár, na základe ktorého sa postupuje pri spracovávaní aktivít. Tento formulár bol prezentovaný zamestnancami ŠPÚ a MPC a je potrebné poslať vždy v dohodnutom termíne.

V období mimoriadneho prerušenia školského vyučovania v školách v školskom roku 2019/2020 sa obsah vzdelávania vymedzovalo na hlavné vzdelávacie oblasti ako jazyk a komunikácia, matematika a práca s informáciami, človek a spoločnosť, človek a príroda a medzi komplementárne vzdelávacie oblasti ako človek a hodnoty, človek a svet práce, umenie a kultúra, zdravie a pohyb. Od 16. marca 2020 do 31. mája 2020 - mimoriadne prerušenie vyučovania v školách kvôli COVID-19 a na základe štátneho nariadenia bola základná škola zatvorená. Ukážky dobrej praxe učiteľia poslali a zároveň poslali aj prípravy na vyučovacie hodiny, ktoré sa uskutočnili formou dištančného vzdelávania. Prípravy boli vo Worde a v prílohe bolo poslané učivo v PPT a vo Worde formou pracovných listov. Príklady boli zamerané na počúvanie a čítanie s porozumením a tvorenie dialógov. Počas online vyučovania pedagógovia školy využívali rôznu techniku na vyučovanie učiva, napr.: Zoom, Google classroom, domáce úlohy boli zverejnené na stránke školy - kjai.edupage.org. Žiaci tieto úlohy zvládli na veľmi dobrej úrovni.